

សីល-ឫកថា

វត្តមានកងកម្លាំងពិសេសខ្មែរ

សកម្មភាពលោកស៊ីង-ដុកថាដ់
ពីឆ្នាំ១៩៣០-១៩៧០

ជកស្រង់ចេញពីសៀវភៅរបស់លោក ថាច់-ខេមរិន្ទ

កំណត់របស់លី-ខៀប ៖

លោកស៊ីង-ដុកថាដ់, វិរៈបុរសជាតិរូបនេះបានបន្សល់ទុកនូវកេរ្តិ៍
ណែលយ៉ាងច្រើនលើសលប់ នៅក្នុងក្រាំងសាវតារយោធាខ្មែរសម
យទំនើប (Histoire contemporaine) ដើម្បីឲ្យកូនចៅជំនាន់ក្រោយបា
នសិក្សារៀនសូត្រ ។ ពេញមួយជីវិតរបស់លោក រហូតទល់ថ្ងៃស្លាប់នៅ
ក្នុងគុកយួនក្នុងព្រៃឆេះ គឺគ្មានអ្វីក្រៅពីធ្វើពលកម្មប្រជាជនប្រជា
ជាតិខ្មែរ ដើម្បីខ្មែររួចផុតពីទុក្ខវេទនា ស្គាល់នូវពន្លឺលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ
សេរីនិយម គេចចៀសផុតពីគ្រោះថ្នាក់នានាបង្កឡើងដោយពួកកុម្មុយនិ
ស្តតែប៉ុណ្ណោះ ។

ការដឹកនាំចលនាតស៊ូរបស់លោក ពោរពេញទៅដោយភាពស្វិត
ស្វាញ ប៉ះនដាល និងឈឺចាប់ខ្លោចផ្សារខ្លាំងណាស់ ។ លោកបានហែ
លង្ហូងកាត់គ្រោះថ្នាក់ ការភ័យខ្លាច ការប្រាត់ប្រាស់បែកបាក់គ្រួសារ ភា
ពក្រីក្រលំបាកវេទនាសព្វបែបយ៉ាង ព្រមទាំងអំពើអំពើអាក្រក់ចេញពីទី
កង្វះធនធានជាទីស្នេហាផង ។

អ្នកស្រាវជ្រាវប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរនិងបរទេសជាច្រើន បានទទួលស្គាល់
លោក ជាអ្នកជាតិនិយមខ្មែរដ៏មុតស្រួចម្នាក់ ដែលគេមិនដែលបានជួប
ប្រទះ ។ លោក David P. Chandler បានចាប់ផ្តើមសៀវភៅ «សោក
នាជកម្មនៃប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរ» (The Tragedy of Cambodian History) ដោយនិយាយអំពីជីវិតរបស់លោកស៊ីង-ដុកថាដ់ ។ នៅក្នុងសៀវភៅ
«មនុស្សនិងវាសនា» (Hommes et Destins) លោក Bernard Hamel
បានសរសេរបញ្ចូលឈ្មោះលោកស៊ីង-ដុកថាដ់ ទៅក្នុងចំណោមឈ្មោះ
វិរៈជនល្បីល្បាញនៅក្នុងពិភពលោក ដែលគេគួរតែទទួលស្គាល់និងគួរ
តែចងចាំទុកជាដាច់ខាត ។

នៅក្នុងឱកាសមហាសន្និបាតពិភពលោកលើកទី២នៃខ្មែរកម្ពុជាក្រោម
ធ្វើឡើងនៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន កាលពីថ្ងៃទី១៤ សីហា ឆ្នាំ១៩៧៧ ខ្ញុំ
មានឱកាសបានជួបជាលើកដំបូងបង្អស់ ឧត្តមសេនីយ៍ Mike Healy ជា
មេទ័ពអាមេរិកាំងដ៏ឆ្លើមម្នាក់នៅក្នុងសង្គ្រាមវៀតណាម ។ លោកមាន
កងកម្លាំងពិសេសរបស់លោកមួយ សុទ្ធជាទាហានជនជាតិខ្មែរកម្ពុជា
ក្រោម ។ ដោយការស្រឡាញ់យ៉ាងខ្លាំង លោកបានដាក់ឈ្មោះកងកម្លាំង
នេះថា «Mike's Force» ។ លោកឧត្តមសេនីយ៍និយាយទាំងទឹកភ្នែក
រំលឹកឡើងវិញអំពីភាពស្និទ្ធស្នាលរបស់លោកជាមួយទាហានខ្មែរក្រោម
ទាំងអស់នោះ និងនិយាយអំពីលោកស៊ីង-ដុកថាដ់យ៉ាងដូច្នេះថា ៖

«អ្វីដែលខ្ញុំនឹងនិយាយទៅនេះ ចំពោះអ្នកខ្លះហាក់ដូចជាការថ្កោល

ទោសទៅលើឈ្មោះយោធារបស់អាមេរិកាំង និងបទពិសោធន៍ដ៏គួរឲ្យខ្មា
ស់រៀន ដែលយើងនិងកងកម្លាំងពិសេស ត្រូវគាំទ្រចោលចេញពីទីនោះ
ដោយបោះបង់ចោលមិត្តរបស់យើងនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍កាលពីឆ្នាំ១៩៧៣។
ខ្ញុំអាចនិយាយប្រាប់ទៅអស់លោកអ្នករាល់គ្នា ពីបទពិសោធន៍របស់ខ្ញុំឲ្យ
បានជ្រាបថា ខ្ញុំបានសំរក់ទឹកភ្នែកដោយក្តីអាម៉ាស់ជាច្រើនលើកច្រើន
សារណាស់ ពីព្រោះការពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងខ្ញុំជាមួយ <ខ្មែរក្រោម>និង
<កម្លាំងទ័ពខ្មែរសេរី> ដែលពួកគេមិនខ្លាច ហ៊ានដើរឈរជាមួយក្រុមអ្នក
កតស្តីសិរីល មាននៅពាសពេញទូទាំងដែនដីសណ្តនៃអាស៊ីអាគ្នេយ៍
ហើយស្ថិតនៅកៀកស្នាដៃជាមួយនិងយើង ក្នុងពេលអ្នកដទៃទៀតបាន
រត់ចោលយើងទាំងកំសាក...

ខ្ញុំនឹកឃើញការជួបសន្ទនាជាមួយបណ្ឌិតស៊ីង-ដុកថាដ់ ក្នុងផ្ទះ
ល្វែងដ៏តូចចង្អៀតមួយរបស់គាត់នៅព្រៃឆេះ ពេលយើងរៀបចំបញ្ចូល
ជាលើកដំបូងបង្អស់ បីកងវិស័យសេនាតូចទៅភ្នំពេញពីទ្វារហៃ ។ គាត់និ
យាយប្រាប់ខ្ញុំថា «សម្បត្តិដ៏មានតម្លៃបំផុតនៃជាតិកម្ពុជាៗនោះ គឺប្រជាពល
រដ្ឋ ។ កិច្ចការពារដ៏ប្រសើរបំផុតចំពោះប្រជាពលរដ្ឋនៃប្រទេសកម្ពុជា
ៗ...គឺសេរីភាព ។ ហើយសេរីភាពនោះអាចធានាបាន ក៏ដោយសារភាព
ស្មើគ្នានៅក្រោមច្បាប់ប៉ុណ្ណោះ» ។ និយាយរួចគាត់ក៏ដកហូតសំណៅ
សរសេរដោយដៃជាអក្សរខ្មែរមួយមួរចេញមក គឺអ្វីដែលគាត់ចង់លើកដំ
កើង ឲ្យទៅជាជួរមុខនៃសាធារណរដ្ឋខ្មែរ ។ គាត់មិនសូវចេះនិយាយ
ភាសាអង់គ្លេសល្អប៉ុន្មានទេ តែគាត់និយាយប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់បានប្រើប្រា
ស់រដ្ឋធម្មនុញ្ញអាមេរិកាំង ធ្វើជាគោលណែនាំ, មិនមែនរដ្ឋធម្មនុញ្ញអាស៊ី
-ម៉ង់ទេ, មិនយកតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញអង់គ្លេសទេ... តែគឺរដ្ឋធម្មនុញ្ញអាមេរិកាំង
។ បណ្ឌិតស៊ីង-ដុកថាដ់និយាយប្រាប់ខ្ញុំថា ៖ គតិបណ្ឌិតកាលពីដើម
ដែលបានចែងទុកមកខ្លះៗនៅក្នុងពិភពលោក គឺនឹងធ្វើឲ្យប្រទេសនេះក្លា
យទៅជាពន្លឺភ្លើងច្រោងនាំផ្លូវគេ ។ រួចគាត់បញ្ជាក់ថា ប្រទេសនោះគឺជា
ប្រទេសរបស់គិតខ្ញុំ ។ ខ្ញុំមានមោទនភាពខ្លាំងណាស់ នៅពេលគាត់និយាយ
ប្រាប់ខ្ញុំថា ៖ «ឥឡូវ, ជាការចាំបាច់ណាស់ដែលយើងត្រូវអប់រំពួកយុវ
ជនក្មេងៗរបស់យើង ដើម្បីឲ្យបានយល់នូវអំណោយផលនៃសេរីភាព
និងសិទ្ធិសេរីសេដ្ឋានដោយខ្លួនឯង» ។ ប្រយោគចុងក្រោយបង្អស់
មុនពេលយើងបញ្ចូលកងវិស័យសេនាតូចទៅភ្នំពេញគឺ ៖
«នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា យើងត្រូវតែឲ្យមានយ៉ាងឆាប់រហ័សតាមដែល
អាចធ្វើទៅបាន គឺសាធារណរដ្ឋរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ, ដោយប្រជាពលរដ្ឋ
និងដើម្បីប្រជាពលរដ្ឋ ហើយយើងនឹងអប់រំពួកគេ រួចប្រាប់ពួកគេឲ្យដឹង
ថា ទាំងអស់នេះជាទ្រព្យសម្បត្តិដ៏មានតម្លៃយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតដែលយើ
ងគួរប្តូរជាជីវិតដើម្បីឲ្យបាន» ។

លោកសីល-ឫកថាដ់ អំពីចលនាខ្មែរសេរី-អ្នកបង្កើតកម្លាំងពិសេស

លោក សីល-ឫកថាដ់, ជាបុត្រទី៧នៃលោក សីល-ណែន ដែល
ជាអភិបាលស្រុកព្រះត្រពាំង និងលោកស្រី ថាច់-ធីតុប ។ លោកកើត
នៅថ្ងៃទី៧ ខែធ្នូ គ.ស.១៩០៩ ក្នុងសង្កាត់គីរី (វិញធ្វើង) ស្រុកព្រះត្រពាំង
។ ត្រកូលរបស់លោកប្រកបជីវភាពកសិកម្ម, មានភោគទ្រព្យគ្រប់គ្រា
ន់ល្មម ចិញ្ចឹមឲ្យលោកនិងបងប្អូនរបស់លោក អាចសិក្សាបានដល់ចប់ថ្នាក់
មធ្យមសិក្សា ។

កាលនៅជាកុមារ លោកស្រីថាច់-ធីតុបជាមាតាបានយកទៅឲ្យនៅ
វត្តគគីរ, សិក្សាអក្សរខ្មែរ ។ ក្រោយមកឲ្យទៅរៀនសាលាបឋមសិក្សាជា

លោកទៅឃុំនៅក្នុងព្រៃគគរ ។ តមកបារាំងនាំលោកទៅបង្ខំឯងស្រុកបារាំង ។ ក្នុងឱកាសត្រូវគេបង្ខំឯងនៅស្រុកបារាំងនោះ លោកបានបន្តវិជ្ជាបូតដល់បានប្រឡងជាប់បរិញ្ញាបត្រខាងច្បាប់ ។

ថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា គ.ស.១៩៥១ បារាំងបានប្រគល់សេរីភាពដល់លោកវិញ ហើយគេបញ្ជូនឲ្យលោកអញ្ជើញមកកាន់ក្រុងភ្នំពេញ ។ មកដល់មាតុប្រទេសហើយ លោកបានធ្វើការសែតមួយទៀតឈ្មោះ «**ខ្មែរក្រហម**» ពន្យល់ប្រាប់រាស្ត្រខ្មែរឲ្យដឹង ខ្មែរមិនទាន់បានឯករាជ្យទេ ទើបសារពត៌មានរបស់លោកត្រូវគេបិទ នៅជិតដំណាច់ខែកុម្ភៈហើយ ពួករាជវាំងនិងបារាំងក៏តាំងយុបយិតគ្នាគិតចាប់លោកម្តងទៀត ។ លោកសឹងដកថាដឹងខ្លួន ក៏ភៀសចេញទៅភ្នំដងរែក បង្កើតរណសិរ្សតស៊ូមួយឈ្មោះ «**ចលនាឥស្សរៈរួមខ្មែរ**» បំរើជាតិប្រកាសប្រាប់ពិភពលោកឲ្យដឹងថា ខ្មែរមិនទាន់បានឯករាជ្យនៅឡើយទេ ។ នៅថ្ងៃទី៩ ខែមីនា គ.ស.១៩៥២ ហើយប្រមូលទ័ពឥស្សរៈវាយបារាំងទាមទារឯករាជ្យបរិច្ចាគ ។

ស្តេចសីហនុចេញប្រពាតព្រៃ

ថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា គ.ស.១៩៥៤ សន្តិសិទ្ធក្រុងហ្សឺណែវប្រកាសប្រគល់ឯករាជ្យដល់ប្រទេសទាំងបួននៅឥណ្ឌូចិនគឺ វៀតណាមខាងត្បូង-វៀតណាមខាងជើង លាវ និងខ្មែរ ។ លោកសឹង-ដុំកថាដំបូងចូលរួមក្នុងមហាសង្គមជាតិដែរ ប៉ុន្តែស្តេចសីហនុទំនាស់មិនឲ្យចូល ។ តពីនោះមកស្តេចសីហនុធ្វើនយោបាយប្រជាភិប្រតិ កាន់អំណាចផ្តាច់ការ ដំណើរអំណាចបីរាស្ត្រ ដែលមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងធ្វើនយោបាយលំអៀងទៅរកលោកកុម្មុយនិស្ត ដោយបានបើកឲ្យយួនខាងជើងមកតាំងមូលដ្ឋានទ័ពនៅតាមបណ្តោយជាយដែនខ្មែរ-វៀតណាម សំរាប់ធ្វើសង្គ្រាមទៅវាយប្រហារប្រទេសវៀតណាមនិងថៃ ដែលជាប្រទេសបិតនៅជាប់ជញ្ជាំងផ្ទះនិងខ្មែរ ។ រឿងនេះជាគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្ថាប័នជាតិប្រទេស ព្រោះថ្ងៃណាមួយ វៀតណាមនិងថៃ ព្រមទាំងបក្សសម្ព័ន្ធយោធាការពារអាស៊ីអាគ្នេយ៍គេនឹងលើកសកលយោធាមកបង្ក្រាបកុម្មុយនិស្ត ដែលជ្រកនៅប្រទេសកម្ពុជានេះ ។ ដូច្នេះប្រទេសកម្ពុជានឹងក្លាយទៅជាទីលាងប្រយុទ្ធរបស់កងកម្លាំងមហាអំណាចទាំងពីរគឺ លោកសេរីនិងលោកកុម្មុយនិស្ត វាយប្រហារគ្នានៅលើទឹកដីយើង ធ្វើឲ្យប្រទេសខ្មែរវិនាសបាត់បង់ភោគទ្រព្យស្ថាប័នជាតិ បាត់រូបភាពពីផែនទីលោកតែម្តង ។

ម្យ៉ាងទៀតនយោបាយអត្តឃាតរបស់សីហនុនេះនឹងនាំមកនូវគ្រោះភ័យអន្តរាយដល់អាជ្ញាធរបស់អាជ្ញាធិជនខ្មែរ ដែលរស់នៅក្នុងប្រទេសវៀតណាមខាងត្បូងនិងប្រទេសថៃ ដែលពេលនោះកំពុងតស៊ូពង្រីកវប្បធម៌ អារ្យធម៌របស់ខ្លួនផង ។

លោកសីហនុ ឪពុកថាវង់ បង្កើតចលនាខ្មែរសេរី

គ.ស.១៩៥៧ លោកសឹង-ដុំកថាដំបូងបានចូលទៅប្រទេសវៀតណាមខាងត្បូង តាំងទីលំនៅភូមិថ្មី សង្កាត់ទុក-ដិត ខេត្តត្បូងឃ្មុំ (ខេត្តបិតា

ខ្មែរ) ដែលមានសហការី៨-៥នាក់នៅជាមួយ កាប់គ្នារំព្រៃធ្វើចំការ ដាំចេក ដូង ស្វាយ ក្រូច ម្លាស់ ខ្នុរ ទៀប ។ល។

មកដល់ថ្ងៃទី១៦ តុលា ១៩៥៨ លោកបានបង្កើតចលនាខ្មែរសេរី ដែលពេលនោះមានសមាជិក១៨០នាក់ ធ្វើការកាប់គ្នារំព្រៃដីនិងរៀននយោបាយ ។ បន្ទាប់មក បានបង្កើតមូលដ្ឋានទីពីរហៅថា មូលដ្ឋានខ្វែរណាម សំរាប់រៀនវិជ្ជាបូតសាស្ត្រ ចារកិច្ច យោសាសសេដ្ឋកិច្ចនយោបាយ ។

សូមបញ្ជាក់ថា ៖ មូលដ្ឋាននេះចម្ងាយពីមូលដ្ឋានភូមិធំប្រហែល១០ គ.ម. នៅខាងទិសពាយ័ព្យ ។ បានជាហៅថា ខ្វែរណាម ដូច្នេះ ព្រោះនៅពេលហាត់រៀនវិជ្ជាបូតនោះបង្កាម មានមិត្តម្នាក់ឈ្មោះ ខ្វែរ-ណាម បាត់បង់ជីវិតដោយជម្ងឺគ្រុនចាញ់ ។

លោកសឹង-ដុំកថាដំបូងក៏ឲ្យឈ្មោះយុវជនជំនាន់នោះថា សិស្សជំនាន់ខ្វែរណាម ហើយឲ្យឈ្មោះមូលដ្ឋាននោះថា ខ្វែរណាម ដូចគ្នា ។

តមក, យើងបានបង្កើតមូលដ្ឋានមួយទៀតសំរាប់ហ្វឹកហាត់វិជ្ជាបូតកិច្ច យោសាស អប់រំបណ្តុះស្នូល នៅទីក្រុងព្រៃគគរតែម្តង ។ គឺមូលដ្ឋានគីម-សេដ្ឋា មានសិស្ស៥០នាក់ហាត់រៀន ដោយក្នុងចំណោមនោះមាននារីម្នាក់ផង ។ នៅក្នុងពេលកំពុងធ្វើសកម្មភាពខាងវិទ្យា សិស្សនារីម្នាក់ឈ្មោះគីម-សេដ្ឋា ហៅគីម-អាន់ បានបាត់បង់ជីវិតដោយជម្ងឺពិស ។

លោកសឹង-ដុំកថាដំបូងជាប្រមុខចលនាក៏បានសម្រេចឲ្យដាក់ឈ្មោះសិស្សជំនាន់គីម-សេដ្ឋា, ទាំងមូលដ្ឋាននេះក៏ប្រតិស្ថានថា មូលដ្ឋានគីម-សេដ្ឋាដែរ ។

សូមបញ្ជាក់ថា គីម-សេដ្ឋា ជាមូលដ្ឋានធ្វើសង្គ្រាមនយោបាយបានបញ្ចប់ក្តួលកិច្ច ឲ្យទៅបន្តស្នូលនៅគ្រប់ខេត្តទាំងអស់ក្នុងរដ្ឋវៀតណាម និងតាមខេត្តដែលស្ថិតនៅជាប់ជាយដែនខ្មែរ-យួន ។

ចលនាខ្មែរសេរី មានសកម្មភាពរីករាលដាល ដោយបានផ្សព្វផ្សាយសកម្មភាពខ្លួនពាសពេញសាធារណរដ្ឋវៀតណាម ឆ្លងចូលទៅដល់ប្រទេសកម្ពុជាទៀត ទើបបានជាមានមិត្តមួយក្រុម ភៀសចេញពីប្រទេសកម្ពុជាចូលមកប្រទេសវៀតណាម រួមធ្វើសហការជាមួយ ដោយជួយអប់រំមិត្តថ្មីៗទៀត ពីរដ្ឋភូមិសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រវត្តិតស៊ី ។ល។

ការតស៊ូរបស់ចលនាខ្មែរសេរី

លុះដល់គ.ស.១៩៥៩ ចលនាខ្មែរសេរីបានបង្កើតមូលដ្ឋានមួយទៀតនៅខេត្តនរេនត្រណា (ជាកឡាក) ហៅថាមូលដ្ឋានព្យួរសាទិស សំរាប់ធ្វើការទាក់ទងចូលមកក្នុងខេត្តនរេនត្រី និងមណ្ឌលតីរី ។

កងកម្លាំងខ្មែរសេរីបានចេញពីមូលដ្ឋាននេះ ចូលមកព្រមានស្តេចសីហនុ កាលពីគ.ស.១៩៦០... ព្រោះដោយហេតុថា ចលនាខ្មែរសេរីដែលបានពន្យល់នេះតាមវិទ្យុសម្លេងចលនាខ្មែរសេរី អស់រយៈពេលជាងមួយឆ្នាំហើយនោះ មិនបានផលសោះ ។ ពេលនោះស្តេចសីហនុបែរជាធ្វើសន្តិសិទ្ធនៃប្រជារាស្ត្រឥណ្ឌូចិន បើកវេទិកាប្រជាពលរដ្ឋប្រឆាំងតបទៅចលនាខ្មែរសេរីវិញផង ។

ក៏ប៉ុន្តែលុះដល់ឃើញស្តេចសីហនុបង្ខំបង្ខំកងកម្លាំង ហ៊ានរុញកូនខ្មែរឲ្យទៅប្រយុទ្ធ ដើម្បីខ្លួនសីហនុផ្ទាល់ដូច្នេះ កងកម្លាំងខ្មែរសេរីក៏ដកថយទៅវិញ ដើម្បីជៀសវាងការបង្ខំរយាមរវាងខ្មែរនិងខ្មែរ ។ ចលនាខ្មែរសេរីក៏ចាប់ដាក់ទៅធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗវិញ មានវិធានការអប់រំស្ទាត់ៗ បណ្តុះស្នូលនៅតាមខេត្តនិងរដ្ឋធានី ដើម្បីពន្យល់អំពីកំហុសនយោបាយ និងការប៉ុនប៉ងលេបទឹកដីខ្មែរ ដែលយួនចៀកក្នុងយួនខាងជើងធ្វើផែនការសម្លាប់ ប្រទាក់ក្រឡាពីងពាង តាំងពីរដ្ឋធានីភ្នំពេញរហូតដល់ខេត្តទាំងអស់របស់ខ្មែរ រង់ចាំតែឱកាសល្អ វាដឹងធ្វើរដ្ឋប្រហាររំលំស្តេច

សីហនុ សម្រាប់វេជ្ជនៃស្នេហាជាតិទាំងអស់តែម្តង ដូចជាពួកកុម្មុយនិស្តអន្តរជាតិតែងធ្លាប់ធ្វើការរំលាយជនជាតិក្នុងៗនៅអឺរ៉ុបដូច្នោះ ។

ប្រសិនបើពួកវៀតកុង-យួនខាងជើងធ្វើប្រហារបាតសំរេច អាវុធមិននឹងវិធាសសូន្យអស់, ជាតិនៃឈ្មោះថាស្លាប់ ទឹកដីនៃរលាយបាត់បង់ពីផែនទីសកលលោក ។ ឯខ្មែរដែលរស់នៅក្នុងវៀតណាមខាងត្បូងនិងថៃ ក៏អស់មាតុភូមិដូចជាសាសន៍ចាស់ទៅតាមនោះដែរ ។ ម៉្លោះហើយការតស៊ូរបស់បងប្អូនខ្មែរនៅវៀតណាមខាងត្បូង នឹងទៅជាឥតន័យព្រះពុទ្ធសាសនានៃខ្មែរកសាបសូន្យ វត្តខ្មែរទាំង៤៧៧ត្រូវផ្លាស់រូបទៅជាពុទ្ធសាសនាមហាយាន ឬទៅជាវត្តកៅដាយ ដូចនៅខេត្តរោងដំរីសព្វថ្ងៃនេះដូច្នោះ ។

ការតស៊ូរបស់ចលនាធ្វើទៅតាមផ្លូវអង្គការមគ្គុបសម្រាប់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ គឺយើងដើរមាតិកណ្តាលមិនតឹងពេកមិនធូរពេក យោលទៅតា

មស្ថានការណ៍នយោបាយសកលលោកផង តាមស្ថានការណ៍នយោបាយប្រទេសយើងផង ។

យើងបាត់សំរេចចិត្ត បញ្ជូនអ្នកស្នងការនយោបាយម្នាក់ឈ្មោះព្រាប-អ៊ុន ឲ្យមកពន្យល់ស្តេចសីហនុ ឲ្យយល់ពីគ្រោះថ្នាក់ស្លាប់ប្រទេសជាតិ និងឲ្យប្រមូលដោះស្រាយបញ្ហាខ្មែរ តាមផ្លូវចរចាគ្នាក្នុងឋានៈជាបងប្អូន ។ ប៉ុន្តែស្តេចសីហនុបែរច្រឡោតខឹង ចាប់យកព្រាប-អ៊ុនទៅប្រហារជីវិតដោយឥតជំនុំជំរះសោះឡើយ ។

(កំណត់ ៖ ស្តេចសីហនុមិនព្រមបោះបង់ចោលទម្លាប់មួយ គឺប្រពៃណីឈ្លានសង្ក្រាន្តដទៃ មកពីគេមានគំនិតស្នេហាជាតិលើសខ្លួន ចេះដឹងជាឯខ្លួន និងជាពិសេសនោះ ខ្លាចមិនបានធ្វើ<ធំ>លើគេ) ។

(នៅមានត)

សឹង-ឡុកចាស់

វត្តមានកងកម្លាំងពិសេសខ្មែរ

សកម្មភាពលោកសឹង-ឡុកចាស់
ពីឆ្នាំ១៩៣០-១៩៧០

ជិតស្រង់ចេញពីសៀវភៅរបស់លោក ថាច់-ខេមរិន្ទ

តមកពីលេខមុន...

ការបង្កើតកងកម្លាំងពិសេសខ្មែរ

ដោយអស់សង្ឃឹមថា នឹងដោះស្រាយបញ្ហាខ្មែរតាមផ្លូវសន្តិវិធី ទើបលោកសឹង-ឡុកចាស់-រេចចិត្តបង្កើតកងកម្លាំងពិសេសខ្មែរនៅថ្ងៃ១៥ ខែធ្នូ គ.ស.១៩៦៣ នៅមណ្ឌលឡូកធីញ៉ាជបូងហើយតាំងជាមូលដ្ឋានរាយខ្សែតាមបណ្តោយជាយដៃនៃព្រៃឈើ-ខ្មែរ តាំងពីមូលដ្ឋានវាលកក់ ភូមិទ្រាំង ត្រើយខាងត្បូង ខេត្តមាត់ជ្រូក មកដល់កំពង់ទុក ឡុងយូក ខេត្ត៥លែង (កៀងជុំង), ស្មាច់-លៀង, ទន្លេបាម, គូទ្រាំង, ត្រពាំងរបង, ស្ទឹងថ្ម, ភ្នំគាត់ខ្មៅ, ខេត្តពោធិ៍សាត់, តាទៀក, ភូមិធំ, ឡូកធីញ៉ា, ដីក្រហមទប់, ប៉ុយដូច, ទន្លាប់បុយ, យ៉ាមប់ អណ្តូងស្វាយ, ដូច-ស្វាយ, ត្រាំខ្លា, មុយណា, ខ្ពង់, ខេត្តព្រះបាទជាន់ទុក (ភ្នំកឡុង), ពន្លឹក, ឱកឡើប ក្នុងខេត្តទឹកផុស (ក្បាងឱក), ទាស់ហង់ និងបន្ទាយប្រាំង, បុយ-ប្រាំង ក្នុងខេត្តរលំភ្នំណា (ជាន់ទាត់) ។

លោកសឹង-ឡុកចាស់
(គួរដោយអ៊ឹង-ប៊ុនហ៊ាង-ឆ្នាំ១៩៧២)
ក្នុងកាសែត<ធម្មនុវត្ត>

កងកម្លាំងពិសេសខ្មែរនេះធ្វើការជាមួយនិងកងកម្លាំងសម្ព័ន្ធមិត្តសម្រាប់ការពារជាយដៃនៃ រង់ចាំមើលជើងការប្រសិនបើយួនខាងជើងនិងវៀតកុងធ្វើដំបូរប្រហាររំលំស្តេចសីហនុ លេបទឹកដីខ្មែរតាមគោលការណ៍សម្ងាត់របស់ពួកវាមែន យើងនឹងបរទ័ពចូលមកដោះមាតុភូមិយើងពីខ្មាំងឈ្លានពានឲ្យខាងត្រឡប់ ។ ហេតុនេះ វៀតណាមហើយពួកយើងថា កងកម្លាំងពិសេស (ឡុកចាស់) មានទីប្រឹក្សាវៀតណាមនិងអាមេរិកាំងនៅជាមួយនិងយើង មិនមែនជាទាហានរដ្ឋការវៀតណាមទេ ព្រោះយើងគ្មានអត្តលេខ ដូចទាហានវៀតណាមនោះឡើយ ។

មកដល់ឆ្នាំ១៩៦៨ យើងចាប់ផ្តើមសកម្មភាពយោធាប្រឆាំងលើសមុទ្រ ដោយបានបង្កើតមូលដ្ឋានអប់រំវិជ្ជាបច្ចេកទេសយោធា ពារកិច្ចវិជ្ជា

បណ្តុះស្នូលនៅមណ្ឌលបិញវ៉ា (ខេត្តឧត្តុង្គ) និងតាមដានពិនិត្យសកម្មភាពពួកកុម្មុយនិស្ត នៅក្របខ័ណ្ឌនិងរដ្ឋធានីភ្នំពេញ ព្រោះពេលនោះពួកវាចាប់ផ្តើមសកម្មភាពបំផ្លាញសេដ្ឋកិច្ចខ្មែរ បង្កើតកងកម្លាំងយោធា មានទីតាំងមូលដ្ឋានទ័ព ស្តុកសម្ភារៈសឹកយ៉ាងសន្លឹកសន្លាប់នៅតាមជាយដៃនៃខ្មែរ-យួន ពិសេសខេត្តខ្មែរ-ពួកវាហ៊ានបាញ់សម្លាប់ប្រជាពលរដ្ឋស្លូតត្រង់របស់យើងផង ដូចជានៅខេត្តស្វាយរៀង ផ្ការំចេក មណ្ឌលគីរី រតនគិរីជាដើម ។ បុគ្គលិករបស់យើងធ្វើសកម្មភាពរហូតមក ហើយមិត្តខ្លះត្រូវស្តេចសីហនុសម្លាប់ ខ្លះទៀតជាប់គុករហូតដល់ថ្ងៃទី២ ខែមេសា គ.ស.១៩៧០ ទើបបានរដ្ឋាភិបាលស្រាវជ្រាវជាតិដោះលែងឲ្យមានសេរីភាព ។

ក្នុងការតស៊ូនេះ មិត្តយើងជាច្រើនដែលជាបុគ្គលិកសំខាន់ៗ បានប្តូរជីវិតដោយពួកកុម្មុយនិស្តសម្លាប់ និងមិត្តខ្លះស្លាប់ដោយជម្ងឺនៅក្នុងសមរភូមិ ។ ខ្ញុំសូមជំរាបឈ្មោះមិត្តទាំងនោះដូចតទៅ ៖

- ១- អ្នកស្លាប់ដោយជម្ងឺ ៖
មិត្ត ខ្វែ-ណាម, គឹម-សេដ្ឋា, ញឹក-ញ៉ុក, ថាច់-សឹងសារី, គឹម-គង់, សឹង-យ៉ឹម, ថាច់-សាញ់ និងថាច់-ស៊ីសោន ។ល។
- ២- អ្នកស្លាប់ដោយខ្មាំងលបសម្លាប់ ៖
មិត្ត ថាច់-គូង, ឡើម-ឡើ, ថាច់-ចាន់, សឹម-ហឹម, ថាច់-ញាណា, ថាច់-ស៊ុរី, ថាច់-ជាយ, ត្រឹង-ហឹម, អ្នកស្រីឡើម-ឡើ, គឹម-ចក់, គឹម-រៀង ។ល។
- ៣- អ្នកស្លាប់ក្នុងសមរភូមិ ៖
មិត្ត ថាច់-ស៊ុន, សឹង-សុវណ្ណ, ថាច់-ដូប, ថាច់-សិសា, ថាច់-សុខ, ថាច់-លៀង, ថាច់-ណា, តោ-ត្រាង, ថាច់-សឹម, ថាច់-ខ្លាំង, ថាច់-ស៊ីវត្តា, គឹម-រង់, ថាច់-សាម, ថាច់-ញាត, គឹម-វ៉ែន, រង់-ស្លុត ។ល។
- ៤- អ្នកស្លាប់ដោយសីហនុសម្លាប់ ៖
មិត្ត ព្រាប-ឥន្ទ, ថាច់-យ៉ាង, សៅ-ដ័យ, ថៅ-បុរី, មធុរា, ថាច់-សីហា, ថាច់-ព្រើង, សាំង-សាវាត, សាម-សាម៉េត, អាហារ្យប្រុក, ទីវ៉ែ-និងសាង ។ល។
- ៥ នាក់បាត់ខ្លួន ៖
មិត្ត ថាច់-សុផល និង ថាច់-រៀង ។ល។

បញ្ជីនៃខ្មែរសេរីជាច្រើនរូប បានត្រូវស្តេចផ្តាច់ការសីហនុបញ្ជាសម្លាប់ដោយគ្មានជំនុំជម្រះទោស (នៅត្រពាំងក្រឡឹង-ខេត្តកំពង់ស្ពឺ)

ក្រៅពីនេះមានមិត្តយុទ្ធជនជាច្រើន ដែលខ្ញុំសូមអភ័យទោសដោយមិនបានរៀបរាប់ក្នុងទីនេះ ក៏ប៉ុន្តែទោះយ៉ាងនេះក្តី ឈ្មោះមិត្តទាំងនោះក៏មានច្រើនទុកក្នុងបញ្ជីមាសដឹកលំដៅចេតិយអនុស្សាវរីយ៍ក្នុងវត្តចន្ទវង្ស

ក្រុងព្រៃនគរដែរ ។

គ.ស.១៩៦៥ យើងបានបញ្ជូនយុទ្ធជនយើង ៣កងវរសេនាភូតទៅនៅប្រទេសម្ពុជន្តរៈមាត់ជ័យ កន្លែងធ្វើសកម្មភាពតាមជួរភ្នំដងរែក ជាយងដែនខ្មែរ-ថៃ ។

គ.ស.១៩៦៩ រដ្ឋាភិបាលលោកឧត្តមសេនីយ៍លន់-ឈល់ឡើងកាន់ការរដ្ឋ ស្រោចស្រង់ប្រទេសជាតិ ដែលពេលនោះជិតលិចលង់ទៅបាតដាលទៅហើយ ។ មិត្តរបស់យើងដែលធ្វើសកម្មភាពនៅមូលដ្ឋានបស្ចឹមទិស ក៏នាំគ្នាចូលមកក្នុងមហាសង្គមជាតិវិញ ។ ឯមិត្តខ្លះក៏រំលងទៅកាន់វៀតណាមខាងត្បូង ដើម្បីរៀបចំការដាក់ពេលវេលា ។

គ.ស.១៩៧០ ថ្ងៃទី១៨ មីនា ព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រផ្ទះឡើងដោយសភាទាំងពីរនិងរដ្ឋាភិបាលស្រោចស្រង់ជាតិ សំរេចចិត្តជាឯកច្ឆន្ទ ទំលាក់ស្តេចសីហនុពីតំណែងប្រមុខរដ្ឋខ្មែរ ព្រោះស្តេចសីហនុក្បត់ប្រយោជន៍ប្រទេសជាតិ ក្បត់រាស្ត្រខ្មែរ គាំទ្រវៀតកុង-វៀតណាមខាងជើងក្នុងពេលដែលរាស្ត្រខ្មែរ នៅខ្មែរត្រសាបរៀង រដ្ឋធានីភ្នំពេញ ធ្វើបាតកម្មសូមកងទ័ពយួនខាងជើងដកថយពីប្រទេសខ្មែរ ឯសីហនុបែរជាចោទថា រាស្ត្រទាំងនេះក្បត់ជាតិទៅវិញ ។

ថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា គ.ស.១៩៧០ យួនកុម្មុយនិស្តចាប់វាយប្រហារមកលើកងយោធពលខេមរភិបាល ដែលពេលនោះទ័ពយើងមានចំនួនតែជាង ៣ម៉ឺននាក់ប៉ុណ្ណោះ ។

រដ្ឋាភិបាលស្រោចស្រង់ជាតិដែលមានលោកឧត្តមសេនីយ៍លន់-ឈល់ជាធាបក បានអំពាវនាវដល់ជនរួមជាតិខ្មែរទាំងអស់ ពិសេសខ្មែរស្នេហាជាតិដែលគេចខ្លួនចេញពីសង្គមជាតិ ឲ្យចូលមករួបរួមក្នុងមហាសង្គមជាតិ ព្រួញដៃគ្នាជាមួយនៅខាងក្រោយរដ្ឋាភិបាលស្រោចស្រង់ជាតិ ក្រោកឡើងប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងសីហនុ ចំពោះកងកម្លាំងទ័ពខ្មាំងឈ្លានពានយួនខាងជើង-យួនវៀតកុង ដេញកំចាត់ពួកវាឲ្យចេញផុតពីមាតុភូមិទីកន្លែងរបស់យើង ។

(លី-ខៀប ៖ ស្តេចសីហនុជាអ្នកពន្យារកងទ័ពចៀកកុង-ចៀកណាមខាងជើង ដែលមានចំនួនយ៉ាងច្រើនលើសលប់ ប្រកបដោយការពិសោធន៍សង្គ្រាមយួរឆ្នាំ និងប្រើអាវុធចីនដែលស្តេចសីហនុដដែលបានជួយជញ្ជូនតាមរយៈកំពង់ផែកំពង់សោម ឲ្យចូលមកផ្តិលផ្តាច់អាជ្ញាធរខ្មែរនិងបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិខ្មែរសឹងពាយអស់ពីគគរ ។ ធ្វើដល់ម្តងទៅហើយស្តេចពាលនេះនៅតែមិនព្រមស្តាប់ចិត្តទៀត... រហូតមកដល់ថ្ងៃនេះ ស្តេចសីហនុនៅតែទម្លាក់ទោស<វិសាសកម្មខ្មែរ> ទៅលើរបបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ ទៅលើខ្មោចលោកលន់-ឈល់ ខ្មោចទ្រង់សិរិមតៈគ្មានឈប់ឈរទល់តែសោះ ។ អ្វីដែល<ចលនាខ្មែរសេរី>របស់លោកសឹង-ង៉ុកថាញ និងអ្វីដែល<របបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ>របស់លោកលន់ឈល់-សិរិមតៈបានធ្វើគ្មានអ្វីក្រៅពីប្រឆាំងខ្មាំងឈ្លានពានទឹកដីខ្មែរនោះទេ ។ បើនៅពេលនោះស្តេចសីហនុ (ធ្វើខ្លួនដូចស្តេចប្រាជ្ញរបស់យួន) គឺដកខ្លួនចេញឲ្យផុតពីនយោបាយខ្មែរ រួចទុករបបសាធារណរដ្ឋខ្មែរបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនចប់ចុងចប់ដើម ពោលគឺព្រះអង្គមិនលោតទៅនៅខាងខ្មាំងទេ នោះវិសាសកម្មខ្មែរប្រហែលមិនធ្លាក់ដល់នរកដូច្នេះទេ ។ របបសាធារណរដ្ឋខ្មែរទី១ដ៏<ក្មេងខ្ចីនិងខ្វះការពិសោធន៍>នោះនោះ ត្រូវប្រឈមមុខសត្រូវជាច្រើន ៖ ស្តេចសីហនុ, ចៀកកុង-ចៀកណាមខាងជើង, ខ្មែរក្រហម និងសត្រូវផ្ទៃក្នុង ដែលភាគច្រើននោះជាពួកកូនចៅស្តេចសីហនុ ដែលលោកលន់-ឈល់អាណិតមេត្តាសន្តោសកាលពីដំបូងដៃ ដោយមិនចង់បង្ហូរឈាមខ្មែរគ្នាឯង ។ អំពើពុករលួយក៏ជាកត្តាមួយយ៉ាងធំមួយ នៃបរាជ័យផងដែរ ...ក៏ប៉ុន្តែអំពើពុករលួយ កើតឡើងនៅក្នុងរយៈពេលប្រទេ-

សកើតសង្គ្រាម កើតកលយុទ្ធច្រូលច្របល់រីករវើកពេញគន្លឹះរួចហើយត្រូវប្រឈមមុខនឹងវិទ្យុនាគកម្មគ្រប់បែបយ៉ាងពីខ្មាំង <ទាំងសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមកិច្ច>ផងនោះ ...របបសាធារណរដ្ឋខ្មែរបានបាត់បង់នូវការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួនអស់ទៅហើយ ។ គេមិនអាចថ្កោលទោសអំពើពុករលួយនៅក្នុងពេលស្រុកកើតសង្គ្រាមបានទេ ។ ស្រុកណាក៏ដូចស្រុកណាដែរ ពេលសង្គ្រាម គេមានបញ្ហារាបរយដែលត្រូវដោះស្រាយ ។ នៅក្នុងករណីរបបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ យើងត្រូវទប់ទល់នឹងសត្រូវដ៏ធំហួសមុខរបស់ខ្លួនផង និងត្រូវដោះស្រាយភាពអាសន្នសំរាប់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភ្លើងសង្គ្រាមថែមទៀត ។ ក៏ប៉ុន្តែទោះបីអំពើពុករលួយបានកើតឡើងយ៉ាងណាក៏ដោយ ខ្ញុំពុំបានប្រទះឃើញមកដល់ថ្ងៃនេះ ពួកមេទាហានជំនាន់សាធារណរដ្ឋខ្មែរ ក្លាយទៅជា<មហាសេដ្ឋី>ណាម្នាក់សោះ ។ ភាគច្រើននោះ បានតែ<មួយគេ>និងគ្មានសល់អ្វីទេ ដែលខុសគ្នាពីសម័យរាជាណាចក្រទី២នេះឆ្ងាយណាស់ ដែលគេពុំអាចប្រៀបធៀបគ្នាទៅនឹងពួកមន្ត្រីខាងបក្សប្រជាជននិងបក្សរាជានិយមហ៊ុនស៊ីនបិទបាតសោះឡើយ ។ កំហុសរបបសាធារណរដ្ឋដែលស្តេចពាលសីហនុទទួលថ្កោលទោសគ្មានឈប់ឈរនោះ គឺគ្មានអ្វីក្រៅអំពី <ហ៊ានប្រឆាំង> មហាមិត្តរបស់ព្រះអង្គ ៖ យួនចៀកកុង-ចៀកណាមខាងជើង និងពួកខ្មែរក្រហម ឃាតកររាស្ត្រខ្មែរ ។ សូមសង្កេតមើលចុះ ! តើសព្វថ្ងៃស្តេចពាលនេះកំពុងកាន់ជើងខាងណាដែរ ? ហើយនិងដើម្បីអ្វីដែរ ?) ។

មិត្តអាមេរិកាំងនិងវៀតណាមបានយល់ច្បាស់ នូវផលប្រយោជន៍របស់គេនិងផលប្រយោជន៍របស់យើងស្របគ្នា ដែលប្រឆាំងនឹងសត្រូវរួម គឺយួនកុម្មុយនិស្តដូចគ្នា ក៏យល់ព្រមឲ្យលោកសឹង-ង៉ុកថាញធ្វើការទាក់ទងមករដ្ឋាភិបាលយើង និងបញ្ជូនកងកម្លាំងពិសេសទាំងអស់ ឲ្យធ្វើមាតុភូមិដីគ្រប់ តាមសេចក្តីស្នើសុំរបស់យើង ។ ចំណែកខាងមិត្តអាមេរិកាំង បានទាំងចងដៃឲ្យមិត្តយុទ្ធជនយើងម្នាក់នូវកាំភ្លើង១ដើម គ្រាប់រំសេវ សំលៀកបំពាក់ ព្រមទាំងគ្រឿងយោធាបរិក្ខារផ្សេងៗ និងមានម៉ាស៊ីនទូរស័ព្ទជាច្រើនទៀត ដែលឥតគិតក្នុងជំនួយយោធាអាមេរិកាំងដែលផ្តល់ដល់រដ្ឋាភិបាលយើងឡើយ ។

នៅលើកទី១ មិត្តរបស់យើងចូលមកដល់មាតុភូមិនៅថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា គ.ស.១៩៧០, លើកទី២មកដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា គ.ស.១៩៧០, លើកទី៣ដល់ថ្ងៃទី១៩ ខែកញ្ញា គ.ស.១៩៧០ និងមានមកក្រោយជាបន្តទៀត ។

(លី-ខៀប ៖ រាល់ពេលបងប្អូនខ្មែរកណ្តាលរបស់យើងមានបញ្ហា បងប្អូនខ្មែរក្រោមរបស់យើង តែងនាំគ្នាឡើងមកជួយជាមិត្ត ។ នៅជំនាន់របបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ បងប្អូនខ្មែរក្រោមជាច្រើនម៉ឺននាក់បានមកស្លាប់គរជើងគ្នានៅក្នុងកម្ពុជា ។ បើតាមការសង្កេតរបស់ខ្ញុំរៀងរហូតមក ខ្ញុំពុំដែលបានប្រទះឃើញបងប្អូនខ្មែរក្រោមទាំងអស់នោះ បានទទួលនូវការកោតសរសើរ ការដឹងគុណអ្វីសោះ... តែផ្ទុយទៅវិញត្រូវគេប្រមាថមើលងាយឬស្មោះទឹកមាត់ដាក់លើអ្វីឯងខ្មោចគ្នាថែមទៀត ។ វាជាការពិតប្រាកដណាស់ គឺចេញពី<ពួកជនសីហនុនិយម>... តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ គេគួរឈរលើភាពសមហេតុផល ហើយក្រឡេកមើលទៅ <ខ្លឹមសារ> និង<មូលហេតុ> ដែលឈាមទាំងអស់នោះបានហូរស្រោចស្រង់នៅលើទឹកដីខ្មែរយើងខ្លះផងទៅ (!) បើមិនបានអរគុណទេ សូមមេត្តាកុំប្រមាថថែមទៀតអី ! ។ មានជនសីហនុខ្លះទៀតនោះ គេខ្វល់ពីឈ្មោះលោកសឹង-ង៉ុកថាញមេត្តាសរសេរដាក់ស្រៈ< > ហើយម្តងសរសេរដាក់ស្រៈ< > និងមានខ្លះទៀតចោទថា គាត់ជាជាតិ<ចិន-យួន>អីជាដើម ?) ។

ការធ្វើមាតុភូមិដីគ្រប់ចូលមករួមរស់ក្នុងមហាសង្គមជាតិ យើងខ្ញុំអតីតចលនាខ្មែរសេរីស្ម័គ្រចិត្តរំលាយខ្លួនជាយុទ្ធជនម្នាក់ របស់កងយុទ្ធព

លោកស៊ីង-ធីកថាដ៏ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ យើងខ្ញុំគោរពលោកក្នុងឋានៈ
ជាគ្រូមគ្គុទ្ទេសក៍ និងជាអ្នកជួយការបង្ការរៀបចំផ្លូវឲ្យ ហើយយើងខ្ញុំនាំគ្នា
ដើរមកមាតុភូមិរបស់ខ្លួន ក្នុងពេលដែលមាតុភូមិនេះរងគ្រោះដោយអំពើ

សូមឲ្យសាធារណរដ្ឋខ្មែរ រីកចម្រើនលូតលាស់ គង់វង្ស ស្ថិតស្ថេរ ចីរ
កាល...។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៧ ខែឧសភា គ.ស.១៩៧១
ចាច់-ខេមរិនូ

ឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រ

កិច្ចសន្ទនាជាមួយលោកសឹង-ជុំកថា និងសហការីពេលបង្កើតខ្មែរសេរី

ជិតស្រង់ចេញពីព្រឹត្តិប័ត្រ<មូលនិធិសឹង-ជុំកថា>
ចេញផ្សាយខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩១

ថា ជាជនក្បត់ជាតិ ?

នៅពេលដែលយើងខ្ញុំបានចេញពីភ្នំពេញ ទៅជួបនឹងលោកសឹង-ជុំកថា យើងខ្ញុំបានសួរលោកថា ៖

សំនួរ ៖ ចុះលោកតាបង្កើតអង្គការខ្មែរសេរីធ្វើអ្វី ?

ចម្លើយ ៖ ខ្ញុំបានឃើញនូវគ្រោះថ្នាក់មហន្តរាយ ភ្លើងសង្គ្រាមចាប់ផ្តើម ចូលមកដល់ផ្ទះខ្មែរ ។ ភ្លើងនេះមកពីសម្តេចសីហនុ បានទទួលយកមកដាក់លើផ្ទះខ្មែរ ។ ដូច្នេះខ្ញុំជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់ ខ្ញុំមិនអាចឈរឱបដៃមើលអណ្តាតភ្លើងសង្គ្រាមនេះនោះមកលើផ្ទះខ្មែរ ។ ពេលនេះបើបងប្អូនខ្មែរយើងដែលមានសមត្ថភាព មិនព្រមចេញមុខធ្វើការបំរើខ្មែរទេ រួចបណ្តោយឲ្យជាតិនិងប្រជាជនទទួលនូវគ្រោះថ្នាក់នោះ ខ្ញុំម្នាក់ឯងក៏សុខចិត្តចេញមុខធ្វើការជួយសង្គ្រោះជាតិខ្មែរដែរ ។

សូមបញ្ជាក់ថា ៖ គ្រប់ចលនាភស្តុតាងដែលខ្ញុំបានបង្កើតឡើង លុះត្រាតែប្រទេសជាតិត្រូវការ ។ ស្រុកខ្មែរស្ថិតនៅជិតភាពអាសន្ន ។ បើប្រជាជននិងប្រទេសខ្មែរបានសុខសាន្តហើយ ខ្ញុំក៏មិនត្រូវការបង្កើតចលនាភស្តុតាងនេះដែរ ។

សំនួរ ៖ លោកតា, សម្តេចសីហនុនិងវិទ្យុភ្នំពេញបានផ្សាយថា ស្រុកខ្មែរឥឡូវនេះមានសងមហាវិទ្យាល័យ ផ្លូវថ្នល់ ស្ពាន និងមន្ទីរពេទ្យ ។ល។ ជាពិសេសស្រុកខ្មែរសំបូរសប្បាយណាស់ បើយើងខ្មែរសេរីចូលទៅ អាចធ្វើឲ្យប៉ះពាល់សេចក្តីសុខសាន្តរបស់ប្រជាជនខ្មែរដឹង ?

ចម្លើយ ៖ បើធ្វើនយោបាយខុស ទោះបីជាទំនាស់ជាងនេះមួយរយ ឬមួយពាន់ឆ្នាំ ឬក៏ច្រើនជាងនេះទៅទៀតក៏ដោយ, សាលារៀន ផ្លូវថ្នល់ស្ពាន និងមន្ទីរពេទ្យដែលសម្តេចបានសង់នោះ ក៏នឹងវិនាសហិនហោចអស់ទៅវិញដែរ កុំថាឡើយត្រឹមសាលារៀន ឬស្ពានថ្នល់ប៉ុណ្ណោះ សូម្បីតែសម្បត្តិជាតិទឹកដីខ្មែរ រហូតដល់រាជបល្ល័ង្កទៀត ក៏នឹងត្រូវវិនាសហិនហោច គេចមិនផុតឡើយ ។ សម្តេចសង្ឃជួន-ណាតបានជួយសម្តែងសេចក្តីថ្កុលថ្កានរបស់ព្រះអង្គជាច្រើនដងចំពោះរឿងនេះ ដូចជាការព្រមានរបស់សម្តេចជួន-ណាត ក្នុងឱកាសពិធីបុណ្យបញ្ចុះសិរីរត្ននាគព័ន្ធ (ទឹកល្អក់) ថា សម្តេចនៅយូរក្មេងពេក ខ្វះការពិសោធន៍ក្នុងរឿងនយោបាយ អាចនឹងនាំគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្រុកខ្មែរទាំងមូល តែសម្តេចសីហនុមិនបានស្តាប់តាមមិទ្ធ របស់សម្តេចសង្ឃជួន-ណាតឡើយ បែរជាខឹងខ្វល់ ច្រឡោតឡើង បានគ្និះដៀលដល់រូបសម្តេចសង្ឃជួន-ណាតវិញ យ៉ាងទ្រនោះតាមវិទ្យុ ដែលសម្តេចសង្ឃជាគ្រូបង្រៀនផ្ទាល់របស់សម្តេចសីហនុ ។ល។

សំនួរ ៖ លោកតា, សព្វថ្ងៃ, សម្តេចនិងវិទ្យុភ្នំពេញបានជេរបលោកតា

ចម្លើយ ៖ សម្តេចសីហនុបានបញ្ជាឲ្យវិទ្យុភ្នំពេញជេរខ្ញុំ ការនេះមិនត្រឹមត្រូវស្របតាមច្បាប់ទេ ព្រោះថាមុននឹងចោទខ្ញុំថាជនក្បត់ជាតិ នោះ លុះត្រាតែមានតុលាការធ្វើការវិនិច្ឆ័យ មិនមែនតាមតែការឈ្លែងយល់របស់សម្តេចនោះទេ ។ បើលោកចង់ដឹងថាតើខ្ញុំ ឬសម្តេចសីហនុជាជនក្បត់ជាតិនិងក្បត់រាស្ត្រនោះ សូមលោកចាំមើលប្រវត្តិសាស្ត្រលោក និងប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិ គេនឹងសរសេរពីការពិត ហើយលោកនឹងបានយល់ច្បាស់ថា នរណាជាអ្នកក្បត់ជាតិខ្មែរ ។

សំនួរ ៖ លោកតា, គេថាលោកតាជាជនក្បត់ជាតិមែន ព្រោះលោកតាបានចូលរួមធ្វើការជាមួយជនក្បត់សម្តេច ដូចជាលោកសមសារី, លោកជាប-ល្បួន និងលោកសុន-សាក់ជាដើម ។

ចម្លើយ ៖ អំពើទាំងនេះមិនសូវឃើញថាខ្ញុំក្បត់ជាតិឯណា ? នេះសរឲ្យឃើញថា សម្តេចសីហនុខ្វះសមត្ថភាពជាមេដឹកនាំ បានធ្វើឲ្យក្រុមសម្តេចបែកបាក់គ្នាក្បត់គ្នាទៅតើ ។ ហើយមានអស់លោកខ្លះបានមកសុំធ្វើការបំរើចលនាខ្មែរសេរីរបស់ខ្ញុំផង ។ ខ្ញុំយល់ឃើញថា គេធ្វើត្រូវចំពោះរឿងដែលគេមកសុំជួយធ្វើការឲ្យខ្មែរសេរី ។ ខ្ញុំមិនអាចឃាត់ឃាំងនរណាមួយ ដែលចង់ធ្វើនយោបាយប្រឆាំងនឹងសម្តេចសីហនុឡើយ ព្រោះនយោបាយរបស់សម្តេចជានយោបាយគ្មានគ្រឹះ បានបង្រៀនមនុស្សឲ្យគ្មានសេចក្តីស្មោះត្រង់ជាមួយគ្នា ។ ដូច្នេះវាវែងតែងតែបង្កើតឲ្យមានគំនុំគំនួរ បែកបាក់រកល្បិចកលសម្លាប់តែគ្នាឯង ដើម្បីប្រាថ្នាគិតតែអំណាច បុណ្យសក្តិ មានប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ ។

សំនួរ ៖ លោកតា, សម្តេចសីហនុបានចោទលោកតា ជាអ្នកក្បត់រាជបល្ល័ង្កខ្មែរ ?

ចម្លើយ ៖ ចំពោះរាជបល្ល័ង្កខ្មែរ គឺសម្តេចសីហនុនេះហើយដែលជាអ្នកក្បត់ ព្រោះទ្រង់បានធ្វើនយោបាយគ្មានគ្រឹះ យករបបរាជាធិបតេយ្យសិទ្ធិមិនទៅចូលរួមជាមួយបុកកុម្មុយនិស្ត ដែលជាគ្រោះថ្នាក់ដល់រាជបល្ល័ង្ករបស់ក្រុងខ្មែរ ។

សំណួរ ៖ លោកតា, សម្តេចសីហនុបានចោទថា លោកតាប្រាថ្នាតំណែងប្រជាធិបតីមែនឬ ?

ចម្លើយ ៖ ត្រង់តំណែងប្រជាធិបតីឬប្រមុខរដ្ឋនោះ វាគ្មានសារៈសំខាន់អ្វីចំពោះខ្ញុំទេ ខ្មែរណា អ្នកណាគេក៏ធ្វើបានដែរ ឲ្យតែរកសេចក្តីសុខជូនប្រជាពលរដ្ឋ ឲ្យពលរដ្ឋមានសិទ្ធិសេរីភាព ពោលគឺធ្វើឲ្យខ្មែររស់ ។ ចំពោះរូបខ្ញុំធ្វើអ្វីក៏បានដែរ ព្រោះពេលនេះសម្តេចសីហនុមើលមិនឃើញគ្រោះថ្នាក់ គ្មានអ្នកគេចេញមុខជួយដាស់តឿនសម្តេចសីហនុបានជាខ្ញុំត្រូវចេញមុខ ជួយស្រែកប្រាប់បងប្អូនខ្មែរ ដាំគ្នាជួយការពារឲ្យស្រុកខ្មែរយើងបានរស់រានដឹងគេ ។

សំណួរ ៖ លោកតា, ស្រុកខ្មែរយើងគួរទុកឲ្យមានស្តេចសោយរាជ្យឬ?

ចម្លើយ ៖ ត្រង់នេះ... ខ្ញុំត្រូវធ្វើការគោរពទៅតាមលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី ពោលគឺធ្វើការបំរើអន្ត្រៈប្រជាពលរដ្ឋ គឺប្រជាពលរដ្ឋជាអ្នកចាត់ចែង បើមតិប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរភាគច្រើនគេត្រូវការទុក ខ្ញុំក៏គ្មានអ្វីជំទាស់ឡើយ ។

បេសកកម្មខ្មែរសេរីស្វ័យ រកសន្តិភាពជាមួយសម្តេចសីហនុ

ក្រុមខ្មែរសេរីបានទទួលបេសកកម្មពីលោកស៊ីង-ឌុំកថា ឲ្យចូលទៅធ្វើការណែនាំពន្យល់ប្រជាជនខ្មែរ អំពីគ្រោះថ្នាក់នៃនយោបាយរបស់សម្តេចសីហនុ ដែលដាក់ទៅរកកុម្មុយនិស្ត និងអំពើនយោបាយសេរីនិយមរបស់ខ្មែរសេរី ។ យើងត្រូវតែធ្វើនយោបាយសន្តិវិធីជាមួយបងប្អូនខ្មែរ លោកបានពន្យល់ថា ៖

« បើកាលណា យើងចូលទៅបានជួបប្រទះជាមួយទាហានក្តី ប្រជាជនខ្មែរក្តី យើងគោរពតែព្យាយាមពន្យល់ទាហាន និងប្រជាជនខ្មែរឲ្យយល់ពីបេសកកម្ម និងនយោបាយរបស់ខ្មែរសេរីគ្នាបំណងដឹងធ្វើការបង្កូរឈាមខ្មែរគ្នាឯងទេ គឺខ្មែរសេរីគ្រាន់តែសុំផ្លូវដើរចូលទៅកាន់ទីក្រុងភ្នំពេញ ប្រាប់អ្នកដឹកនាំនិងប្រជាជនខ្មែរ អំពីគ្រោះថ្នាក់របស់យួនកុម្មុយនិស្ត ហើយធ្វើឲ្យនយោបាយអព្យាក្រឹតពិតប្រាកដឡើងវិញ ដើម្បីរកសេចក្តីសុខសំរាប់ប្រទេសជាតិ និងប្រជាជនខ្មែរ ពេលខ្មែរបានសុខហើយ ខ្មែរសេរីនឹងឈប់ធ្វើសកម្មភាពទៀតហើយ ។

ប៉ុន្តែ បើសម្តេចនរោត្តម-សីហនុនៅតែធ្វើនយោបាយមានៈ បំពានទៅរកផ្លូវខុសនោះ យើងខ្មែរសេរីសូមធ្វើការប្រឆាំងនឹងនយោបាយរបស់ទ្រង់ ដើម្បីការពារជាតិ ប្រជាជន និងទឹកដីខ្មែរជាដាច់ខាត ៖

★ ខ្មែរសេរីយល់ថា អំពើដែលសម្តេចសីហនុអនុញ្ញាតឲ្យពួកយួនកុម្មុយនិស្តប្រើប្រាស់ទឹកដីខ្មែរ សំរាប់ធ្វើសង្គ្រាមជាមួយប្រទេសជិតខាងគឺហាក់ដូចជាសម្តេចសីហនុយកចោរមកចិញ្ចឹមនៅក្នុងផ្ទះ ។ ចោរនោះនឹងចេញពីផ្ទះយើង ទៅលួចអ្នកជិតខាងភូមិផងរបងជាមួយ ។ តែអ្នកជិតខាង គេមិនខឹងនឹងចោរនោះឡើយ គេច្បាស់ជាខឹងនឹងអ្នកចិញ្ចឹមចោរនោះជាមិនខាន ។ ម្យ៉ាងទៀតយួនកុម្មុយនិស្តដែលសម្តេចសីហនុជួយឲ្យរស់នៅលើទឹកដីខ្មែរ ក៏គ្មានចិត្តស្មោះត្រង់នឹងខ្មែរដែរ គេនឹងលួចខ្មែរហើយប្លន់យកទឹកដីខ្មែរយើងថែមទៀត ។

★ ចំពោះចំណងរវាងមិនកុម្មុយនិស្តជាមួយនិងសម្តេចសីហនុ លោកស៊ីង-ឌុំកថាបានមានប្រសាសន៍ទៅកាន់ពួកយើងថា ៖

« សម្តេចសីហនុត្រូវតែហ៊ានប្រាប់មិនដោយត្រង់ៗថា សូមមិនឈប់មកជួយខ្មែរទៅ ព្រោះការជួយខ្មែរដោយគាំពារចំណងចូលមកស្រុកខ្មែរនោះ ទុកដូចជាយកដុំភ្លើង មកដុតផ្ទះខ្មែរអញ្ចឹង ។ បើមិនចង់ជួយខ្មែរ

ដោយស្មោះត្រង់ គឺមិនមែនត្រូវជួយខ្មែរ ហើយបណ្តាលឲ្យភ្លើងឆេះផ្ទះខ្មែរឡើយ ។ មិនត្រូវជួយខ្មែរឲ្យស្របទៅតាមផលប្រយោជន៍ និងតាមអន្ទុះរបស់ប្រជាជនខ្មែរ ដូចជាជួយធ្វើឲ្យមានសន្តិភាពដល់ខ្មែរ, ជួយរក្សាអព្យាក្រឹតពិតប្រាកដរបស់ខ្មែរ ។ល។ មិនមែនត្រូវស្តេចទាញយកដីខ្មែរទៅធ្វើជាទីលាងសមរភូមិ រវាងប្រទេសខ្មែរនិងប្រទេសជិតខាងឡើយ ។

ការកត់សំគាល់ ៖ ហេតុដូច្នេះ ចំពោះខ្មែរសេរីដែលប្រឆាំងនឹងសម្តេចសីហនុនោះ មិនមែនជាជម្លោះប្រឆាំងនឹងនយោបាយអព្យាក្រឹតពិតប្រាកដទេ តែនេះជាជម្លោះប្រឆាំងនឹងនយោបាយអព្យាក្រឹតរបស់ទ្រង់ ដែលដាក់ទៅរកកុម្មុយនិស្ត សុខចិត្តយកស្រុកខ្មែរទៅបំរើផលប្រយោជន៍យួនទេតើ ។

ក្នុងគោលបំណងចង់ជៀសវាងប្រើកម្លាំងយោធា លោកស៊ីង-ឌុំកថាបានចាត់វិធានការរកមធ្យោបាយធ្វើការចរចា ជាមួយសម្តេចសីហនុជាច្រើនលើក ។ លោកបានរៀបចំដាក់ភ្នាក់ងារខ្មែរសេរីនៅតាមដោយដៃនៃខ្មែរ-មេឡាណាម តាំងពីហាទៀងរហូតដល់ទ្រុកនិញ ។

★ លោកព្រាប-អ៊ីន, លោកព្រាប-អ៊ីន និងលោកសារុន នៅតំបន់ហាទៀងទល់មុខនឹងតាកែវ ។ លោកសារុន បានចូលទៅដល់ភ្នំពេញចំនួន៥ថ្ងៃ រួចបានត្រឡប់មកវិញ ។

★ លោកជី-ម៉ាន់ និងលោកស៊ុម-គីន នៅតំបន់ខេត្តរោងដំរី ទល់មុខនឹងស្វាយរៀងនិងព្រៃវែង ។ លោកស៊ុម-គីនបានចូលទៅដល់ភ្នំពេញចំនួនមួយអាទិត្យ ដើម្បីពន្យល់ពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ប្រទេសខ្មែរ រួចទើបត្រឡប់មកវិញ ។

★ លោកម៉ុក-យ៉ែម, លោកសារាយ-ផន និងលោកវ៉ាន-ឈួង នៅតំបន់ទ្រុកនិញ ទក់មុខកំពង់ចាម ស្នួល ក្រចេះ ។

★ ពន្យល់ខ្មែរពីគ្រោះថ្នាក់របស់យួនកុម្មុយនិស្តនៅក្នុងស្រុកខ្មែរ ។

★ ធ្វើការសម្ងាត់ទាក់ទងចរចាជាមួយសម្តេចសីហនុ សុំឲ្យទ្រង់ធ្វើការកែប្រែនយោបាយឈប់គាំទ្រយួនកុម្មុយនិស្ត ។

★ ធ្វើការស៊ើបអង្កេតតំបន់យួនកុម្មុយនិស្ត និងសកម្មភាពរបស់វា នៅលើទឹកដីខ្មែរ ។

ប្រហែលជួន-ប្រាំខែ ក្រោយពេលយើងត្រឡប់ពីភ្នំពេញវិញ យើងបានទទួលព័ត៌មានខ្លះៗ និងវិទ្យុភ្នំពេញផ្សាយជាផ្លូវការថា សម្តេចសីហនុហៅខ្មែរសេរីដើម្បីធ្វើការចរចាដោះស្រាយរឿងនយោបាយស្រុកខ្មែរ។ ពេលនោះលោកស៊ីង-ឌុំកថាបានប្រមូលមេខ្មែរៗសេរីមកប្រជុំ រួចបានយកបញ្ហាចរចានេះមកជជែក ។ អង្គប្រជុំបានសំរេចថា ត្រូវតែហ៊ានធ្វើការចរចានេះ បើសិនជាការចរចានេះ បានសំរេចដូចបំណងនោះមែន ទឹកដីខ្មែរក៏បានគង់វង្ស ប្រជាជនខ្មែរក៏បានរៀបរយផុតពីគ្រោះថ្នាក់ភ្លើងសង្គ្រាម ។

ពេលនោះលោកស៊ីង-ឌុំកថាបានសួរទៅលោកទិត-អ៊ុនថា ៖

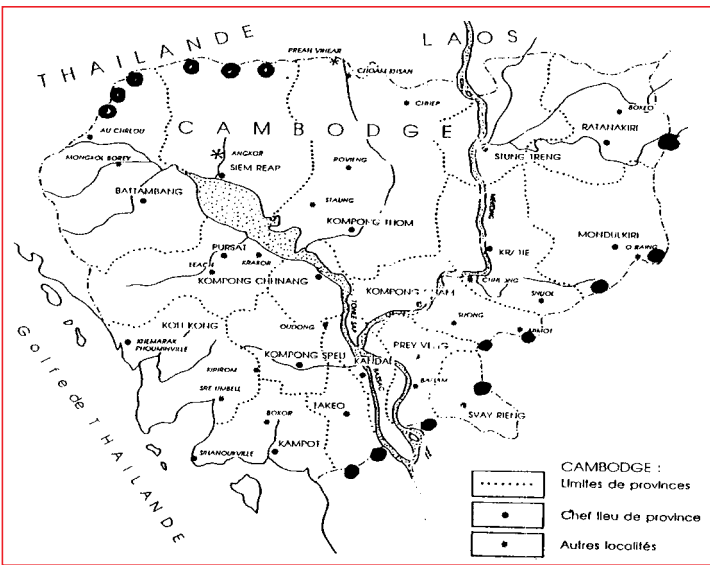
«អ្នកឯងហ៊ានទៅធ្វើការចរចាជាមួយសម្តេចសីហនុទេ ព្រោះសម្តេចសីហនុត្រូវការសុំរួលនយោបាយជាមួយនិងយើងហើយ» ។

ប៉ុន្តែលោកព្រាប-អ៊ីន បានឆ្លើយតបនឹងសំណួររបស់លោកស៊ីង-ឌុំកថាថា ជំនួសលោកអ៊ុនថា ៖

«ខ្ញុំស្ម័គ្រចិត្តទៅធ្វើការចរចានេះ» ។

បេសកជនព្រាប-អ៊ីន ជាអ្នកនាំពាក្យរបស់លោកស៊ីង-ឌុំកថា ហ៊ានសំរេចចិត្តចេញទៅធ្វើការចរចា ដោយមិនគិតគ្រោះថ្នាក់ផ្ទាល់ខ្លួនព្រោះយល់ថាបេសកកម្មនេះមានសារៈសំខាន់ចំពោះខ្មែរ ។ ហើយបើបានសំរេចបេសកកម្មនេះ អាចធ្វើឲ្យខ្មែរឆ្លងផុតពីគ្រោះអន្តរាយ បាត់បង់ទឹកដីដូចយើងបានឃើញសព្វថ្ងៃនេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែ សម្តេចបែរជាក្បត់នឹងសំដីរប

សំទ្រង់ យកលោកព្រាប-អ៊ិនទៅសម្លាប់ចោល ដោយឥតមានទុកឱកាស ឲ្យលោកព្រាប-អ៊ិនបញ្ចេញយោបល់ការពារខ្លួន សូម្បីតែមួយម៉ាត់ក៏គ្មានផង ។ ក្រោយពីសម្តេចសម្លាប់លោកព្រាប-អ៊ិនយ៉ាងអប្បបរមាមក បងប្អូនខ្មែរក៏បានជ្រាបស្រាប់ហើយ កាំភ្លើងខ្មែរសេរីក៏ចាប់ផ្តើមឡើងនៅតាមជ័យជំនឿខ្មែរ-ចៀកណាម និងខ្មែរ-ថៃ (សូមមើលផែនទីភ្ជាប់មកជាមួយនេះ) ។ ឈាមខ្មែរចាប់ហូរឡើងវិញ ដោយធ្វើការចរចាជាមួយខ្មែរសេរី ។ ដូចបងប្អូនជ្រាបស្រាប់ហើយ ភ្លើងសង្គ្រាមតាមជ័យជំនឿខ្មែរក៏រាលដាលចូលស្រុកខ្មែរកាន់តែជ្រៅ ។ ចៀកកុងចូលមកដៅពាសពេញទឹកដីខ្មែរកាន់តែច្រើនឡើងៗ ធ្វើឲ្យប្រទេសខ្មែរមានវិបត្តិខាងសេដ្ឋកិច្ចនិងយោធាមិនចេះចប់ ។ ឧត្តមសេនីយលេខ-៨លំបងបង្កើតរដ្ឋាភិបាលស្រោចស្រង់ជាតិ រួចបានបញ្ជាទ័ពសេនីយឯក **ស៊ីន-ថៃ** ទៅដេញយួនចៀកកុងចេញពីទឹកដីខ្មែរ ដៅតាមតំបន់កំពង់ចាម ក្រចេះ និងស្ទឹងត្រែង ។ល។ ពួកយួនចៀកកុងនៅលើទឹកដីខ្មែរមិនព្រមចេញ រួចវាយក្របសម្តេចសីហនុមកពាក់ ប្រាប់ថាសម្តេចឲ្យដឹងដៅ ។ លុះយួនចៀកកុងមិនចេញពីទឹកដីខ្មែរ និងមានបញ្ហាផ្ទៃក្នុងស្មុគស្មាញដោះស្រាយមិនរួច សម្តេចសីហនុនៅមិនបានរកច្រកចេញទៅបរទេស ។ ឧត្តមសេនីយលេខ-៨លំបងបានបង្កើតសាធារណរដ្ឋខ្មែរ និងបានទាំងពីរខ្មែរសេរីឲ្យមកជួយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាខ្មែរក៏មិនរួច ព្រោះទំលប់ទឹកវាបាក់មកហើយ ។ បន្ទាប់មក មិននិងយួនបានរៀបចំផែនការបន្ថែម ដោយបញ្ចូលរូបខៀវ-សំផននិងប៉ុល-ពត មកបន្តផែនការឈោបាយខុសរបស់សម្តេចសីហនុ បណ្តាលឲ្យប្រជាជនខ្មែរស្លាប់មួយជាងទៀតអស់រាប់លាននាក់ ដៅក្រោមព្រះនេត្ររបស់សម្តេចសីហនុទៀតផង ។

ចុងបំផុត យួនចៀកកុងដែលសម្តេចសីហនុធ្លាប់បានផ្តល់ភស្តុភារឲ្យទឹកដីជ្រកកោន និងដើរកាត់ ។ល។ ក៏ចូលមកយកទឹកដីខ្មែរតែម្តង ។ អ្វីៗទាំងអស់ដែលសម្តេចសីហនុបានសាងសង់ ក៏ត្រូវវិនាសបាត់បង់ដូចលោកស៊ីន-ឌុកថាបានទាយទុក កាលពី៣៥ឆ្នាំមុនមែន ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះទេ ទឹកដីខ្មែរក៏ត្រូវបាត់បង់ ប្រជាជនខ្មែរត្រូវវិនាសអន្តរាយយ៉ាងខ្លោចផ្សារជាទីបំផុត ។ **< នេះមកតែពីសម្តេចសីហនុធ្វើឈោបាយខុស >** ព្រោះតែទ្រង់បដិសេធមតិប្រជាពលរដ្ឋ មានឱកាសសម្តេចសង្ឃជួនណាត និងយោបល់របស់លោកស៊ីន-ឌុកថាជាដើម ។^{១២}